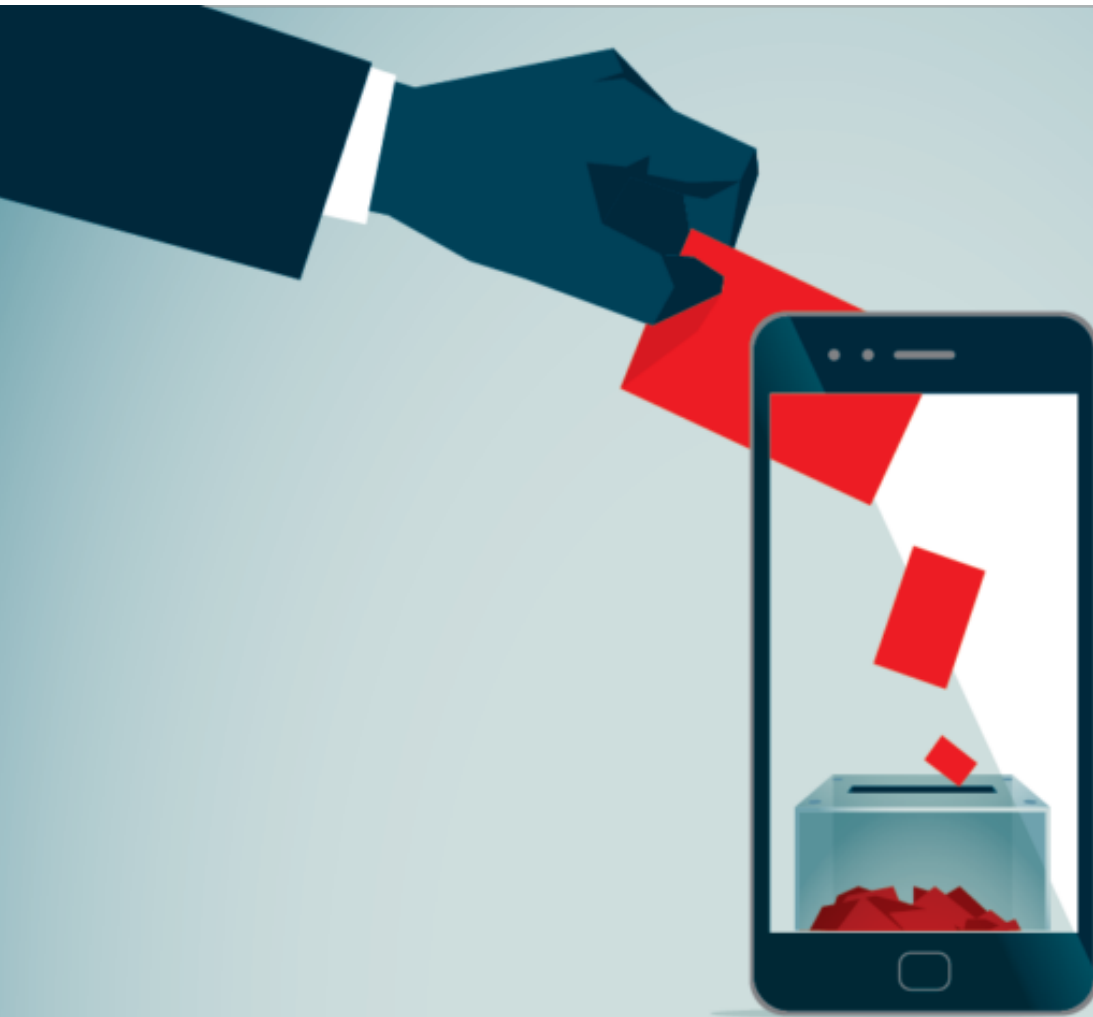

gen. broni rez. dr Mirosław Różański

E-WYBORY

Publikacja w ramach projektu NEPTUNE fundacji Stratpoints. 2021r.

Wybory samorządowe, parlamentarne, prezydenckie są świętem demokracji dla wszystkich pełnoletnich Polaków mieszkających w Polsce, jak i poza jej granicami. Niestety w chwili obecnej według obowiązujących przepisów prawa oddanie głosu wyborczego odbywa się wyłącznie poprzez osobisty udział przy urnie wyborczej w dniu wyborów.

Ze statystyki z ostatnich wyborów parlamentarnych wynika, że udział w wyborach wzięło ok. 61,74% uprawnionych obywateli. Rozkład głosów pod względem wieku wyborców był bardzo niejednorodny. Do urn udało się głównie pokolenie dojrzałe politycznie 75% - grupa wiekowa 40-49 lat. Udział osób w grupie wiekowej 18-29 lat to poniżej 47%.

Dlatego należy podjąć wysiłek, aby zwiększyć udział obywateli w wyborach poprzez stworzenie głosowania hybrydowego tzn. tradycyjnego, głosowania przez Internet oraz tzw. kopertowego. Badania przeprowadzone przez RPO i CBOS w 2014 r. wskazały, że **„76 proc. Polaków chciałoby wprowadzenia w Polsce możliwości głosowania przez Internet, z czego 44 proc. uważa, że w ten sposób powinni móc głosować wszyscy wyborcy, a 32 proc. - że tylko ci, którzy mają trudności z dotarciem do lokalu wyborczego. Natomiast wprowadzeniu głosowania przez internet sprzeciwia się 18 proc. ankietowanych.”**

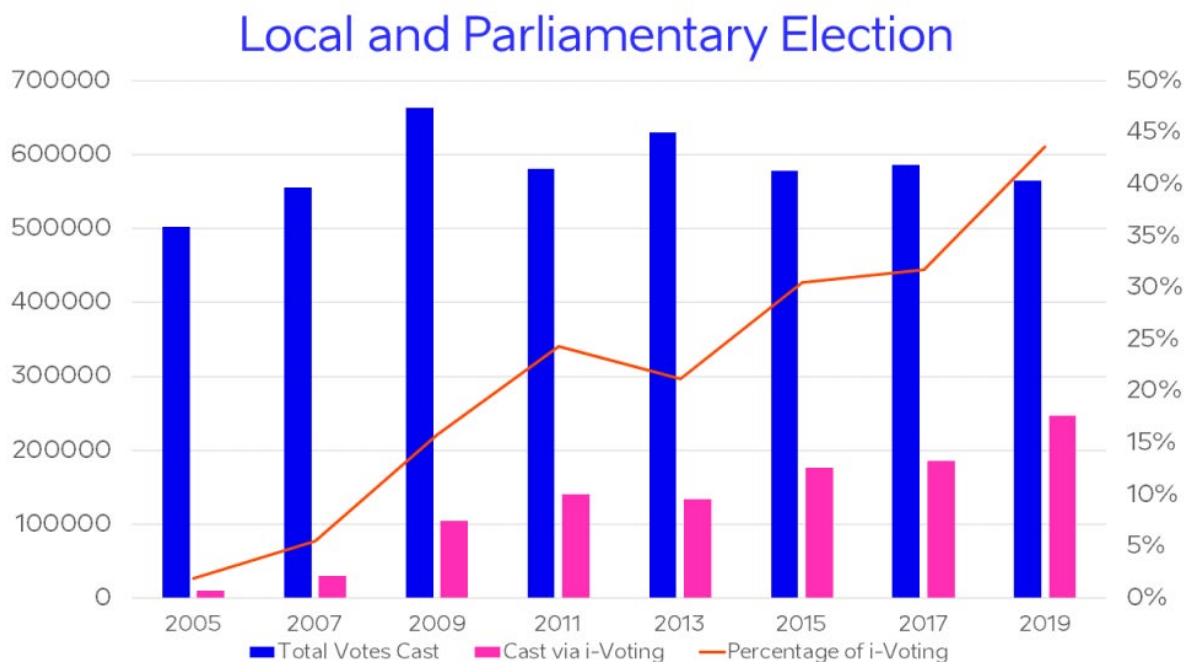
Jako przykłady odbywających się e-Wyborów możemy przytoczyć takie kraje jak: Estonia i Norwegia. Kolejnym krajem przygotowującym się do e-Wyborów jest Szwajcaria, w której testowane są rozwiązania z wysokimi wymaganiami bezpieczeństwa.

Oczywiście należy mieć również świadomość, że wybory przeprowadzane w formie hybrydowej mają zalety i wady oraz różnego rodzaju zagrożenia i podatności. Jednocześnie należy wspomnieć, że każda z tych form wyborów niesie za sobą koszty zależne od ilości użytych sił i środków.

Statystyki z wyborów z Estonii pokazują, że e-Wybory są właściwym kierunkiem, co widać w kolejnych latach. Udział obywateli w e-Wyborach zwiększa się ponieważ jest

to wygodna forma głosowania, przejrzysta, transparentna oraz zapewniająca zaufanie wyborców. Potwierdzająca, że wybory w takiej formie są uczciwe.

Poniżej wykres udziału obywateli głosujących w komisjach wyborczych oraz poprzez aplikację i-Voting w wyborach w Estonii w latach 2005-2019. Źródło: Internet.

Rozwój technologii w obszarze bezpieczeństwa pozwala obecnie nakreślić mapę drogową do głosowania w formie hybrydowej.

Pełne przejście do głosowania przez Internet powinno odbywać się ewolucyjnie, a nie rewolucyjnie. Należy przyjąć okres przejściowy - poprzez głosowanie hybrydowe:

- tradycyjne (lokale wyborcze);
- głos przesyłany przez pocztę (wybory kopertowe);
- głos oddany przez aplikację przesłany przez Internet (np. technologia blockchain).

Do tzw. wyborów kopertowych i wyborów przez Internet (e-wybory) należy podejść wieloetapowo. Jednym z wielu etapów jest np. szacowanie ryzyka celem jego zminimalizowania pod kątem np. oszustw, wpływu państw trzecich.

Przykład Estonii oraz raport Rzecznika Praw Obywatelskich i CBOS pokazują trend i jedyny kierunek rozwoju społeczeństwa demokratycznego i cyfrowego.

Z doświadczeń państw, w których przeprowadzane są e-Wybory należy korzystać, aby w myśl zasady uczyć się na błędach innych, a nie własnych.

W Polsce jest wielu ekspertów i firm technologicznie bardzo zaawansowanych, które posiadają wiedzę merytoryczną i zasoby do przygotowania rozwiązań na poziomie światowym.

Wybudujmy system do e-Wyborów, a zdania typu: „Nad Wisłą temat internetowych głosowań w zasadzie nie istnieje. W 2011 roku Biuro Analiz Sejmowych przedstawiło wartościowy raport [„Wybrane problemy systemów wyborczych”](#), gdzie system e-głosowań w Estonii jest oceniany wysoko, ale na analizie się jak dotąd skończyło. W sieci nie sposób znaleźć najmniejszego śladu działalności władz zmierzającej choćby do przeprowadzenia testów ogólnokrajowego systemu głosowania przez Internet.”.

W związku z powyższym należy rozpocząć pilne prace nad projektem, który zrealizowałby cel: udział w głosowaniu powszechnym i referendum przez Internet. Inne kraje pokazały już, że jest to możliwe.

Opracował:

gen. broni rez. dr Mirosław Róžański

| PUBLIKACJE

Publikacja w ramach projektu NEPTUNE fundacji Stratpoints objęta jest prawami autorskimi.
Celem uzyskania licencji na cytowanie artykułu we fragmentach lub publikacji całości prosimy o kontakt:
publikacje@stratpoints.eu

www.stratpoints.eu